

Konjunktoren i Skåne

Att döma av sysselsättningstillväxten och regionala konjunkturbarometrar är den ekonomiska aktiviteten för närvarande stark i Skåne, precis som i övriga landet. Regionen gynnas av uppsvinget i global handel, av hushållens goda ekonomi och av den svaga kronans effekt på gränshandeln. Den skånska såväl som svenska konjunktoren har dock kommit in i en mogen fas, vilket märks genom att det har blivit svårare för företagen att hitta kvalificerad arbetskraft. Detta lär leda till en lugnare utveckling framöver av såväl sysselsättningstillväxten som den ekonomiska aktiviteten. En markant inbromsning i bostadsinvesteringarna i spåren av prisfallen på fastighetsmarknaden lär också dämpa den svenska ekonomin framöver och leda till en mer måttlig, men fortfarande hygglig ekonomisk tillväxt. I Skåne kan de totala bygginvesteringarna dock tänkas hålla uppe lite bättre än i de andra storstadsregionerna.

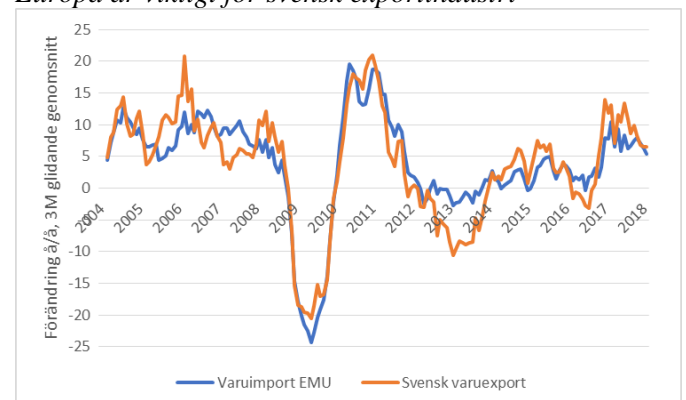
Stark global konjunktur

Det globala ekonomiska uppsvinget, som började i mitten av 2016, har förstärkts och blivit allt mer brett baserat – både avseende länder och sektorer. Den globala BNP-tillväxten landade på 3,8 procent år 2017, vilket var den högsta tillväxttakten sedan 2011. Uppgången drivs primärt av en starkare investeringskonjunktur i den utvecklade delen av världen och ett rejält lyft i världshandeln efter ett antal år med låg aktivitet. En fortsatt stark tillväxt i Asien, en betydande ökning av aktiviteten i Östra Europa samt tecken på återhämtning i de råvaruexporterande ekonomierna efter de senaste årens råvaruprisuppgångar är också viktiga faktorer bakom den ökade aktiviteten.

Även om det definitivt finns risker och även om många bedömare tror att konjunkturuppgången är nära sin topp,

förväntas tillväxten förbli stark i år och under 2019. Både IMF och OECD förutspår en global BNP-tillväxt på 3,9 procent under 2018 såväl som 2019 i sina vår-prognoser.

Europa är viktigt för svensk exportindustri

Källa: Eurostat, SCB

Barometerindikatorn och konfidensindikatorn är tagna från *Konjunkturbarometern* som är en månadsundersökning om företagens och hushållens syn på ekonomin.

Barometerindikatorn sammanfattar konfidensindikatorerna för näringsliv och hushåll och tas enbart fram för Sverige i sin helhet. Syftet är att fånga stämningläget i den svenska ekonomin. Värdet över 100 motsvarar en starkare ekonomi än normalt och värden över 110 en mycket starkare ekonomi än normalt. Värdet under 100 respektive under 90 visar en svagare respektive mycket svagare ekonomi än normalt.

Konfidensindikatorn är en sammanvägning av företagens svar på frågor om bla. orderstock, försäljningsvolym, nulägesomdöme och förväntningar

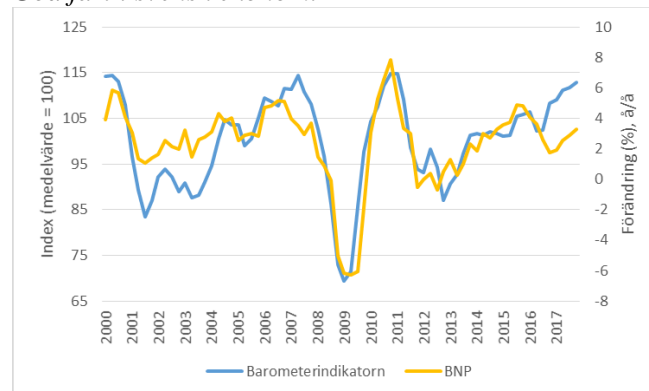
Extra positivt för svensk ekonomi är de ljusa ekonomiska utsikterna för euroområdet och de andra nordiska länderna. Cirka 40 procent av svensk export går till euroområdet och 20 procent till övriga Norden. År 2017 växte BNP-tillväxten med 2,4 procent i både EU och euroområdet, vilket är mycket starkt med europeiska mått mätt. Dessutom ökade BNP i alla EU-länder under året, vilket inte har skett sedan 2007.

Svensk konjunktur gynnas av uppsvinget i världshandeln

Sverige har fyra år bakom sig med en genomsnittlig BNP tillväxt på 3,2 procent, vilket är en bra bit över genomsnittet i EU. Till stor del har tillväxten emellertid orsakats av den ovanligt snabba befolkningstillväxten. Tillväxten i BNP per capita har vuxit med betydligt mer måttliga 1,9 procent i genomsnitt under samma tidsperiod. Efter finanskrisen har den svenska ekonomiska tillväxten primärt drivits av inhemsk efterfrågan, dvs konsumtion och investeringar. Den goda globala tillväxten generellt och i synnerhet den goda europeiska konjunkturen gör dock att exporten blir en allt viktigare tillväxtmotor. Å andra sidan har bostadsbyggandet bromsat in rejält i spåren av prisnedgångarna på

fastighetsmarknaden och denna nedgång lär fortsätta. Konjunkturinstitutets och Riksbankens prognoser för svensk BNP tillväxt ligger på 2,9 procent respektive 2,7 procent för 2018 och 2,1 procent respektive 2,0 procent för 2019. Bortom 2019 förutspår de flesta prognosmakare en tydlig inbromsning både i global- och svensk konjunktur.

God fart i svensk ekonomi

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Hög ekonomisk aktivitet även i Skåne

Precis som i övriga Sverige tyder det mesta på att vi har haft och fortfarande har en hög ekonomisk aktivitet i Skåne.

Sysselsättningstillväxten, som är en viktig ekonomisk indikator, har vuxit snabbt de senaste åren och Konjunkturinstitutets konfidensindikator för hela näringslivet i Sydsverige, där även Blekinge ingår, ligger kvar på mycket höga nivåer. Detta till skillnad från Stockholm där konfidensindikatorn har bromsat in tydligt de senaste kvartalen. Framtidsoptimismen i Skåne är enligt konfidensindikatorn högre än normalt i både industrin, tjänstesektorn, handeln och i synnerhet i byggsektorn.

Fortsatt snabb befolkningstillväxt

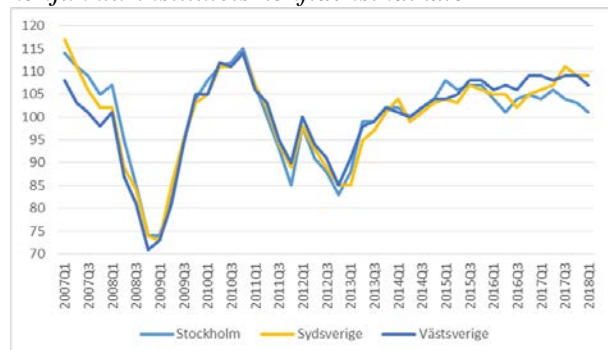
Befolkningstillväxten fortsätter dessutom att vara starkare i Skåne än i Sverige i stort, vilket ger tillväxten en extra skjuts. År 2017 ökade den skånska befolkningen med 1,5 procent att jämföra med uppgången i riket på 1,25 procent. Åldersmässigt är det framförallt gruppen 0-19 år som växer snabbt, men även gruppen

69+ växer betydligt snabbare än befolkningen i arbetsför ålder (20-69 år). Detta innebär att befolkningen i arbetsför ålder som andel av den totala befolkningen minskar. Detta är negativt för BNP per capitaväxten eftersom andelen som producerar kakan alla ska dela på minskar. Vi ser dock samma utveckling i Sverige i stort. I Skåne är det dock gruppen unga som växer i snabbast takt – medan det är gruppen 69+ som växer snabbast i riket. Detta gör att Skåne, rent åldersmässigt, kommer att ha en ekonomiskt sett mer gynnsam demografisk utveckling på sikt än riket.

Även Skåne drar nytta av exportuppsvinget

Den skånska exportsektorn drar nytta av uppsvinget i världshandeln och den kraftiga kronförsvagningen, precis som i resten av Sverige. I synnerhet är den goda konjunkturen i Tyskland och i de andra nordiska länderna gynnsam eftersom detta, utöver övriga Sverige, är Skånes viktigaste handelspartners. Ser vi på Sverige i sin helhet är det framförallt omvärldens efterfrågan på motorfordon som har drivit exporten de senaste åren, men även exporten av råvaror har varit mycket god. Byggkonjunkturen i Europa är för närvarande stark, vilket ökar efterfrågan på bland annat trävaror.

Stark framtidstro i Sydsverige enligt konjunkturinstitutets konfidensindikator

Källa: Konjunkturinstitutet

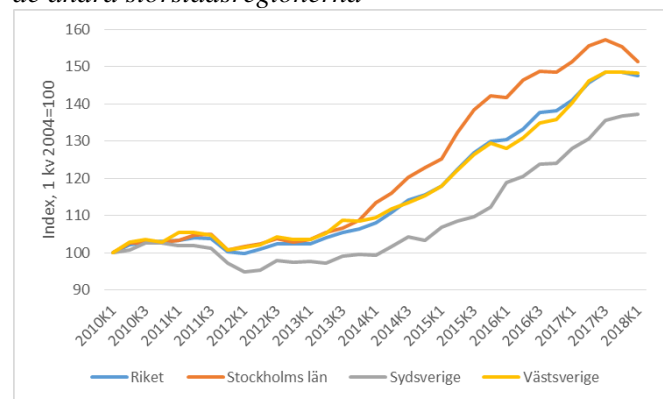
Även exportsektorer som är viktiga för Skåne, såsom kemikalier, life science och förpackningsindustrin går emellertid bra.

Den svenska exporten av tjänster har dock varit förvånansvärt svag. Den starka och synkroniserade konjunkturuppgången i omvärlden gör att exportutsikterna förblir ljusa det närmaste året.

Prisfallet på bostäder en risk för konsumtionen

Prisfallet på bostäder, som inleddes under hösten 2017, har varit ungefär lika stort i Skåne som genomsnittet i Sverige enligt Svensk Mäklarstatistik. Priset på villor i Skåne föll med 2 procent mellan augusti 2017 och mars 2018, medan priset på bostadsrätter sjönk med knappt 8 procent. Prisfallet i Stockholms län är betydligt större, medan utvecklingen i Västra Götaland är snarlik den i Skåne. Ser vi däremot bara på prisutvecklingen i landets tre största städer har prisnedgången i Malmö varit måttligare än i Göteborg och Stockholm, både enligt Svensk Mäklarstatistik och HOX prisindex. Priserna har fortsatt att falla de senaste månaderna, men nedgången har avtagit. Än så länge verkar alltså inte det stramare amorteringskravet, som infördes i mars, ha fått någon större effekt.

Långsammare prisuppgång i Sydsverige än i de andra storstadsregionerna

Källa: SCB

Prisfallet på bostäder har ökat osäkerheten bland de svenska hushållen. Konjunkturinstitutets konfidensindikator för hushållen har försvagats det senaste halvåret, både vad gäller synen på svensk ekonomi i allmänhet och synen på den egna ekonomin. Försvagningen har dock skett

från en hög nivå och för närvarande är förtroendet i linje med det långsiktiga genomsnittet. Detaljhandeln, som också försvagades under hösten och början av 2018, har dock återhämtat sig den allra senaste tiden. När det gäller Skåne har detaljhandeln och besöksnäringen sannolikt också fått ett lyft under våren 2018 av en ökad gränshandel i och med den svaga svenska kronan. Den svenska kronan har försvagats med cirka 8 procent gentemot den danska kronan sedan årsskiftet och cirka 11 procent sedan årsskiftet 2016/2017.

Skulle vi få ett fortsatt prisfall på bostadsmarknaden skulle det troligen ge en rejäl sänkning i hushållskonsumtionen. Det finns dock mycket som talar för att prisutvecklingen kommer att stabiliseras. Bostadsräntorna ligger kvar på mycket låga nivåer. Riksbankens egna prognoser pekar på att en första höjning av styrräntan (för närvarande på -0,50 procent) kan komma under det sista kvartalet 2018, men att det kommer att dröja till andra halvan av 2019 innan styrräntan blir positiv.

Det finns dessutom ett fortsatt underskott på bostäder i de flesta kommuner. I Boverkets Bostadsmarknadsenkät för 2018 angav 243 av Sveriges 290 kommuner att man har bostadsbrist. Så är även fallet på de flesta håll i Skåne, även om situationen ser betydligt bättre ut än i de andra storstadsregionerna. 23 av Skånes 33 kommuner uppgav att de hade underskott på bostäder, medan resten uppgav att de hade balans. Hushållens mycket goda disponibelinkomster (inkomster och transfereringar minus skatt) i år lär dessutom hålla en hand under både bostadsmarknaden och hushållskonsumtionen. Dels gör den starka sysselsättningstillväxten att fler får mer pengar i plånboken. Dessutom är årets statsbudget mycket expansiv och innehåller både skattesänkningar och ökade transfereringar.

Dystrare utsikter för investeringarna

Medan utsikterna för både exportsektorn och hushållen är ljusa det närmaste året ser det dystrare ut för investeringstillväxten. Förvisso gynnas näringslivets investeringar av den starka globala och inhemska efterfrågan och av de expansiva finansiella villkoren. Men samtidigt har bostadsinvesteringarna, som har ökat med i genomsnitt 15,5 procent per år sedan 2014, bromsat in rejält i spåren av prisnedgångarna på fastighetsmarknaden. Att döma av framåtblickande statistik som bygglov och barometerdata och de fortsatta om än måttliga prisfallen, lär bostadsinvesteringarna fortsätta att falla det kommande året. Från att ha bidragit till BNP-tillväxten med runt 0,7 procentenheter de senaste åren kan bostadsinvesteringarna komma att skala av tillväxten med knappt 0,5 procentenheter i år.

Den stora nedgången drivs dock primärt av Stockholms län. Utsikterna för Skåne ser ljusare ut. Enligt statistik från Sveriges byggindustrier har totala bygginvesteringar (bostäder, lokaler och anläggningar) utvecklats betydligt svagare i Skåne än i de andra storstadsregionerna efter finanskrisen. Inbromsningen lär därför inte bli lika stor. Dessutom gör Sveriges byggindustrier uppskattningen att byggaktiviteten av skolor och daghem kommer att förbli kraftig i något år ännu.

Stark arbetsmarknad – men sysselsättningstillväxten bromsar in

Sysselsättningen har stigit snabbt på senare år. Enligt AKU statistiken (15-74 år) har det skapats 32400 jobb i Skåne sedan första kvartalet 2015. Ändå har arbetslösheten mätt i procent bara fallit marginellt enligt AKU statistiken.

Mycket stark sysselsättning i Skåne de senaste åren

Källa: SCB

Anledningen är att även befolkningen och arbetsstyrkan har ökat kraftigt. Sannolikt kommer den skånska sysselsättningstillväxten att bromsa in under resten av året och under 2019.

SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) är Sveriges officiella arbetsmarknadsstatistik. Enligt AKU räknas en person som *sysselsatt* om denne under en viss vecka utförde minst en timmes arbete.

Arbetslös är man enligt AKU om man var utan arbete under en viss vecka samtidigt som man har sökt arbete under de senaste fyra veckorna.

Eftersom AKU är en urvalsundersökning bör statistiken tolkas med försiktighet. Detta i synnerhet på regional nivå.

Om man har som syfte att följa den senaste tidens arbetsmarknadsstatistik på regional nivå snarare än att titta på längre trender bör man istället använda *arbetsförmedlingens registerbaserade statistik (RAMS)*. Denna statistik över inskrivna arbetssökande bygger i huvudsak på uppgifter som registreras i förmedlingssystemet och återspeglar situationen sista dagen i månaden.

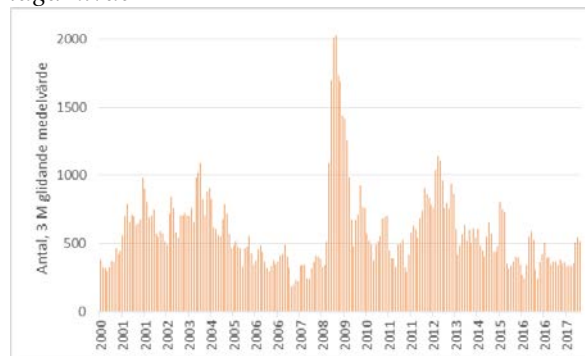
För att klassificeras som *sysselsatt* enligt RAMS krävs att personen har en löneinkomst som överstiger ett skattat gränsvärde, alternativt deklarerat för aktiv näringsverksamhet under det aktuella året.

En viktig anledning är att befolkningen i arbetsför ålder kommer att öka i en långsammare takt framöver enligt vår

regionala befolkningsprognos. Dessutom råder det, enligt konjunkturinstitutets barometer, stor brist på kvalificerad arbetskraft i de flesta branscher. Att det blir allt svårare för företagen att hitta den kompetens de söker är också tydligt när man tittar på kvoten mellan lediga jobb och antalet arbetslösa, som brukar användas som en grov matchningsindikator. Liksom i övriga Sverige har denna stigit i Skåne de senaste åren, även om situationen verkar vara ännu värre i många andra delar av landet.

Det finns dock inget som tyder på en snabb inbromsning på arbetsmarknaden i nuläget. Anställningsplanerna i konjunkturbarometern ligger fortfarande på höga nivåer i både Skåne och Sverige även om de har dämpats något de senaste kvartalen. Antalet nyanmälda platser ligger alltså högt och antalet varsel ligger kvar på låga nivåer även om de har ökat något de senaste månaderna. Eftersom även arbetsstyrkan växer långsammare kan arbetslösheten mätt i procent tänkas falla tillbaka ytterligare något framöver.

Antalet varsel i Skåne ligger kvar på relativt låga nivåer

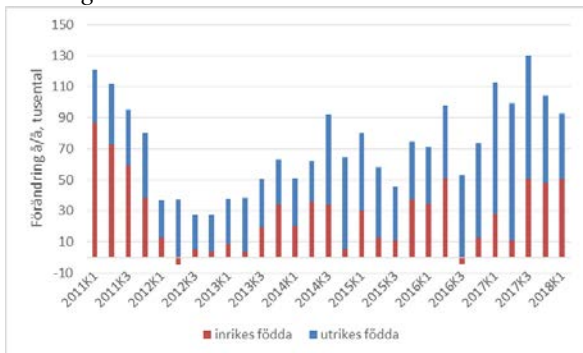

Källa: Arbetsförmedlingen

Trots den positiva utvecklingen de senaste åren ligger arbetslösheten i Skåne fortfarande cirka 2 procentenheter över nivån i riket (i AKU termer) och sysselsättningsgraden på cirka 76 procent (gränspendlare medräknade) ligger mer än 3 procentenheter lägre än i Sverige som helhet. En viktig anledning är den förhållandevis höga andelen utrikes födda i arbetsför ålder i Skåne, som generellt har

en lägre sysselsättningsgrad än de inrikes födda. I Sverige som helhet har sysselsättningsuppgången de senaste 6 åren varit klart starkast bland de utrikes födda och sannolikt är detta fallet även i Skåne. Men eftersom gruppen utrikes födda har vuxit så pass kraftigt kvarstår det stora arbetslöshetsgapet i Sverige på cirka 10 procentenheter mellan inrikes- och utrikes födda (AKU).

Stark sysselsättningökning bland utrikes födda i Sverige

Källa: SCB

Bilaga arbetsmarknad

Arbetslöshet i Skåne jämfört med andra län

Skåne län hade, med en arbetslöshet på 7,2 procent av befolkningen mellan 16-64 år, den fjärde högsta arbetslösheten i landet under april månad (med "arbetslösa" avses här personer som är anmälda till Arbetsförmedlingen och är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd). Andelen arbetslösa var 1,5 procentenhet högre än riksgenomsnittet.

Skåne hade i april 2018 den åttonde högsta ungdomsarbetslösheten i landet, mätt som andelen arbetslösa av befolkningen mellan 18-24 år. Arbetslösheten uppgick till 6,9 procent, vilket var 1,5 procentenheter högre än riksgenomsnittet.

Arbetslöshet i Skånes kommuner

I absoluta tal uppgick arbetslösheten i Skåne i april till 58 826 personer, vilket motsvarade 7,2 procent av befolkningen. Mellan mars och april minskade arbetslösheten med 1 848 personer. Arbetslösheten var högre för män (7,6 procent) än för kvinnor (6,8 procent). Östra Göinge, Malmö, Landskrona, Perstorp och Åstorp hade den högsta arbetslösheten i Skåne i april. Lägst arbetslöshet hade ett antal kommuner i sydvästra Skåne med omfattande utpendling till Malmö och Lund (till exempel Lomma, Vellinge, Kävlinge, Staffanstorp och Svedala). Lund hade som enda större kommun i Skåne påfallande låg arbetslöshet.

Ungdomsarbetslösheten (18-24 år) uppgick i april till 6,9 procent av befolkningen, vilket var 1,5 procentenheter högre än i riket. I absoluta tal uppgick ungdomsarbetslösheten till 7 826 personer, vilket var en minskning med 491 personer sedan föregående månad. Nivån på ungdomsarbetslösheten skiljer sig kraftigt mellan män och kvinnor. I april var 3 123 (5,7 %) kvinnor och 4 703 (8,1 %) män arbetslösa.

Andel öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd, 16-64 år, april 2018 samt förändring mellan april 2017 och april 2018

Region	Öppet arbetslösa samt i program med akt.stöd (%)	Förändring april 2017 - april 2018, proc.enh.	Antal arbetslösa samt i program med akt.stöd	Förändring april 2017- april 2018, antal
Östra Göinge	10,7	-0,9	907	-75
Malmö	10,3	-0,4	22 050	-801
Landskrona	9,8	-1,3	2 635	-354
Perstorp	9,2	-0,8	400	-34
Åstorp	8,2	-0,1	765	-4
Helsingborg	7,9	-0,1	6 983	-80
Burlöv	7,8	0,3	839	32
Kristianstad	7,8	-0,6	3 875	-302
Hässleholm	7,6	0,0	2 338	3
Skåne län	7,2	-0,2	58 826	-1 922
Bromölla	7,1	-0,3	516	-21
Bjuv	6,7	-0,1	620	-9
Eslöv	6,5	-0,1	1 319	-10
Klippan	6,4	-0,1	660	-2
Osby	6,3	-0,3	469	-20
Simrishamn	6,3	-0,2	667	-25
Tomelilla	6,3	-0,3	482	-24
Trelleborg	6,1	-0,5	1 618	-118
Riket	5,7	-0,2	350 246	-14 218
Skurup	5,5	-0,5	511	-49
Örkelljunga	5,4	-1,3	314	-78
Hörby	5,1	-0,2	469	-12
Ystad	5,1	-0,1	856	-19
Svalöv	5,0	-0,7	427	-60
Ängelholm	4,9	0,0	1 187	-16
Båstad	4,8	-0,3	384	-25
Sjöbo	4,4	-0,3	492	-30
Höör	4,3	-0,1	418	-8
Lund	4,3	0,3	3 368	194
Höganäs	4,2	-0,1	594	-13
Svedala	4,1	0,1	503	7
Staffanstorps	3,9	0,2	536	27
Kävlinge	3,7	-0,1	669	-14
Vellinge	3,1	-0,1	608	-11
Lomma	2,6	0,2	347	29

Källa: Arbetsförmedlingen

Andel öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd, 18-24 år, april 2018 samt förändring mellan april 2017 och april 2018

Region	Öppet arbetslösa samt i program med akt.stöd (%)	Förändring april 2017- april 2018, proc.enh.	Antal arbetslösa samt i program med akt.stöd	Förändring april 2017- april 2018, antal
Östra Göinge	12,0	-5,4	147	-66
Hässleholm	10,3	-1,2	438	-51
Bromölla	10,2	-0,1	93	-1
Perstorp	9,8	-2,1	59	-13
Tomelilla	9,2	0,4	95	4
Kristianstad	9,0	-2,4	648	-170
Burlöv	8,9	1,9	122	26
Malmö	8,9	-1,8	2 512	-525
Eslöv	8,1	-0,6	225	-17
Åstorp	8,1	0,2	99	2
Landskrona	8,0	-3,2	293	-118
Osby	7,4	-1,9	78	-20
Hörby	7,1	-0,9	83	-11
Skåne län	6,9	-1,1	7 826	-1 211
Helsingborg	6,9	-0,5	846	-71
Simrishamn	6,9	-3,3	98	-46
Klippan	6,7	-0,6	97	-9
Skurup	6,7	-2,2	83	-26
Örkelljunga	6,6	-1,7	52	-13
Trelleborg	6,4	-1,2	216	-42
Bjuv	6,2	-0,5	78	-6
Kävlinge	6,1	0,5	124	12
Höör	6,0	-0,8	71	-10
Ystad	6,0	-2,0	132	-43
Svedala	5,7	0,5	80	7
Ängelholm	5,7	-0,5	182	-15
Höganäs	5,6	0,0	92	-1
Riket	5,4	-0,8	46 748	-7 089
Sjöbo	5,3	-2,1	69	-27
Staffanstorps	5,3	0,8	88	13
Båstad	4,9	-2,2	49	-22
Svalöv	4,7	-1,4	55	-17
Lomma	3,3	0,7	49	11
Lund	2,6	0,5	412	74
Vellinge	2,5	-0,8	61	-20

Källa: Arbetsförmedlingen